

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. IV. De Venetâ Ditione in Græciâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

defæuit, puberes omnes iugulauit, impuberes cum mulierculis Constantinopolim abduxit, vnde nouas Græcorum, & Turcarum colonias huc submitit.

CAPVT IV.

De Venetâ ditione in Græciâ.

CRETAM Insulam ægrè reseruauere sibi in Ægæo mari Veneti ex quo perdidere Cyprum, & S. Ioannis Hierosolymitani equites ex Insulâ Rhodo eiekti sunt. Exinde tamen sapientiâ suâ perfecere, vt in fide persisteret à quo fidem nullam solent expectare Christiani, nam ab eo tempore non Cretam modò, sed & Cytheram, & Tenum præfidiis retinere Veneti vsque ad nostra tempora, quibus bella inter Christianos Europæos, Turcam ad fœdera violanda impulerunt.

§. I. *De Insulâ Cretâ, seu Candiâ.*NVM. I. *Nomen & Quantitas.*

DE nomine nihil occurrit quod dicam, nisi quod *Candia* dicatur, habeâtque primariam ciuitatem iam toti Insulæ cognominem.

Quantitas eius spectata secundùm *Longitudinem* ab *Hermico* Prom. ad Prom. *Salomonis* 4. gradus maioris circuli continet; ideòque 240. mil. pass. leuc. Franc. 120. Germ. 60. Secundùm *Latitudinem* verò à *Cabo Sasoni* ad ostia fluuij *Linceo* gradum vnum complectitur cum 10. minutis, igitur 70. mil. pass. 25. leucas Francicas, 17. cum dimidiâ Germanicas.

NVM. 2. *Qualitas Crete.*

FERTILITATEM Crete id maximè arguit, quòd in quibusdam eius Insulæ locis, bis in anno seratur, bis metatur. Vinum hinc generosissimum effertur, vulgò *de la Maluoisse*, olim vinum Pramnium. Tota est penè cupressis confita, vnde Veneti arculas faciunt suas. Montes etiam pascuis læti, quare hinc armenta Bucera, & oves innumeræ. Neque ceruos, neque lupos, aut vrsos & vulpes

pes alit, immo neque serpentes, eos potissimum qui veneno nocent, nisi fortè Phalangium, vulgò *Sphalangi*, Italis *Tarantula* quod species videtur Aranci; quem pungit istud animal, enecat stupido quodam dolore, cui malo Harmonia medicinam facit. Insula portus habet commodissimos & plures, quare nonnisi ægrè seruari potest contra potentissimum hostem.

NVM. 3. *Mores Cretensium.*

CRETENSES in præsentia molles & timidi, si *Sfachiotas* exceperis hominum genus ad arma natum, quorum dialectus est Italica multis vocibus Græcis admixta; *Tzopelonas* hos Græci vocare solent, quoniam eorum pleræque voces inchoantur à TZ. Reliqui mores induere Dominorum suorum. Indigenæ malè inter se conveniunt, ex quâ discordiâ imminet Insulæ ruina. Certè ætate nostrâ Turcas à Sfachiotis adiutos esse, Veneti grauitèr conqueruntur.

NVM. 4. *Politia Creta.*

AD Insulam administrandam altero quoque anno duo Veneti nobiles mittuntur, Dux vnus, alter Capitaneus dicitur. Quatuor millia stipendiariorum seruant Insulam, quibus adiunguntur mille *Sfrachiotæ*, quos indigenæ patres suos, atque tutores vocant. Veneti totam Insulam inter suos nobiles distribuerunt in 394. Baronias, *Caualerias* nominant, quas iterum in municipia diuiserunt, *Seruanteries* indigetant. Nobiles quoque Cretenses nobilibus Venetis accensent, vt eos in fide & obsequio Reip. suæ contineant. Nunc verò magnâ eius parte potitur Ottomanus, Venetis reliquias Insulæ ægrè seruantibus, indigenis aut mussitantibus, aut etiam ad nouum Dominum aspirantibus.

§. 2. *De minoribus Insulis Græciæ iuris Veneti.*

NVM. 1. *De Corcyra.*

CORCYRA, hodie *Corfou*, seu *Corfu*, excurrit secundùm longitudinem à *Lascano* Pro. Australi ad Pro. *Sidari* Boreale ad 40. mil. pass. patet: quæ longitudo est Geographica latitudo: secundùm latitudinem à Castro S. Angeli, quod *Sant Agnolo* vocant ad Corcyram 20. millia passuum, ambitus eius centum millibus definitur.

Parall. Geogr. Tom. II.

Nnn

Abundat vino, oleo, & omnis generis fructibus. Frumentum antea parcè reddebat, sed huic malo prouisum est à Venetis, qui lacus aliquot exsiccauerunt ex quibus iam frumenti ingens copia percipitur. Aquas etiam habet plurimas nauigationi Venetorum perutiles. Hinc quoque mel, cera, sal, herbæ medicæ efferuntur.

Linguâ vtuntur indigenæ partim Græcâ inquinatissimâ, partim Albanâ: hîc enim plurimi Albani degunt. Fæminæ Phrygias vestes eleganter, & peritè elaborant, viri ferè otio torpent.

Armare potest Insula 20. hominum millia, ex quibus tria millia elegere Veneti, quos ad bellicas artes sollicitè erudiunt, ad Insulæ tutelam. 500. stipendiariis pedibus seruantur arces, 150. equitibus Albanis, seu Stratiotis littus defenditur. Regitur à Venetis iam ab anno 1382. quando sese indigenæ spontè Reip. sapientissimæ submiserunt. Administratur autem à duobus nobilibus Venetis; vnus dicitur *Bailo* qui adiunctum habet sibi consiliarium *Assessorum*. Alter *Prouidador*, quasi Prouisor, cui coniunctus est *Quæstor*. Ex Venetis legibus ius Insulæ redditur. 12. millia Ducatorum vectigal Reip. pensitat, & 200. millia modiorum salis: qui sal conficiunt magnis immunitatibus gaudent, quarum præcipua quòd ab Aprili mense ad Nouembrem in ius vocari non possunt; quia toto hoc tempore sal vel coquitur, vel colligitur.

NVM. 2. De Cephaloniâ.

CEPHALONIA, vulgò *Cephalogna*, secundùm longitudinem excurrit ad 80. mil. pass. maxima eius latitudo 50. mil. minima 20. ambitus 160. distat à Zacyntho, freto interiecto, 12. mil. pass.

Regio est paulò ficior, abundat tamen oleo, frumento, vino, serico, lanâ, melle, cerâ, & mannâ. Incolæ partim Græci, partim Itali, Græcè vel Italicè loquuntur, omnes inquinatè. Diuiditur Insula in 19. partes *Pertinenzas* vocant, in quibus familiarum 6. millia numerantur: 4. millia expeditorum militum armari possunt. Arces hîc duæ satis munitæ, *Cephalogna*, & *Assò*.

Regitur per Prouidadorem nobilem Venetum, cum Quæstore item nobili quem *Carmelengo* dicunt; vectigal eius Insulæ est 12. millium Ducatorum.

N v m. 3. De Zacyntho.

ZACYNTHVS *Zante*; excurrit in *longitudinem*, ad 25. millia passuum: in *latitudinem* 20. ambitus est 60. 12. millibus à Cephaloniâ, 15. à Castello Tornesio in Moreâ distat.

Abundat vino, & oleo; sed frumentum malignè cultoribus suis sufficit; itaque milio pro frumento plerique vtuntur; vuarum Corinthiarum ducenta millia capfarum efferuntur.

Incolæ ingeniosi, & solertes, partim Græci, partim Itali: eorum tria millia in armis expediti solent esse quoties piratarum metus ingruit: 120. pedites stipendiarij aluntur à Rep. 80. stratiotæ ad custodiam littoris: ij solent ignes excitare quoties piratæ moluntur exscensionem. Regitur Insula à Prætore, *Prouidadorem* dicunt, cui duo alij Nobiles Veneti assident, & hinc colligitur vectigal 7500. Ducatorum.

N v m. 4. De Cytherâ.

CYTHERA, vulgè *Cerigo* dicitur, quam Cicula Sinanus Bassa speculam Ægæi maris nominabat, quoniam hinc facillè Christiani explorare possunt statum Imperij Turcici: *longitudo* eius, & *latitudo* pares, earum singulæ 16. mil. pass. *Ambitus* 60. Regio abundat oleo, & vino, ac montibus tumet. Onagris plena est, quorum in capite lapis cuius mentionem faciemus in Admirandis. Indigenæ omnes Græci, præfidiarij Veneti, à Prætore, seu *Prouidadore* administrantur.

N v m. 5. De Tenos, & Mycone.

TENOS, & Mycone, hodie *Tine*, & *Mycote*, arces habent munitissimas in rupibus, sed Tenos inexpugnabilem; Hæc quoque serico abundat, illa singularem rerum omnium penuriam experitur. Reguntur singulæ à singulis Nobilibus Venetis, eò altero quoque anno missis, quos Rectores vocant. Ad eas appellunt Christiani, qui seruitutem apud Turcas seruiunt, antequam eò perueniant parum tuti, & magnis cruciatibus expositi.

N n n ij